INÉ AKTY

EURÓPSKA KOMISIA

Uverejnenie žiadosti podľa článku 50 ods. 2 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny

(2017/C 292/09)

Týmto uverejnením sa poskytuje právo vzniesť námietku proti žiadosti podľa článku 51 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 ([1]).

JEDNOTNÝ DOKUMENT

„SLAVONSKI MED“

EÚ č.: POD-HR-02187 – 26.9.2016

CHOP (X) CHZO ( )

1. **Názov**

„Slavonski med“

2. **Členský štát alebo tretia krajina**

Chorvátsko

3. **Opis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny**

3.1. *Druh výrobku*

Trieda 1.4. Iné výrobky živočíšneho pôvodu (vajcia, med, rôzne mliečne výrobky okrem masla atď.)

3.2. *Opis výrobku, na ktorý sa vzťahuje názov uvedený v bode 1*

„Slavonski med“ je med, ktorý produkujú pôvodné včely medonosné kranské (*Apis mellifera carnica*, panónsky poddruh) v zemepisnej oblasti uvedenej v bode 4 z nektáru medonosných rastlín, z výlučkov živých častí rastlín alebo z výlučkov hmyzu sajúceho šťavy zo živých častí rastlín, ktoré včely zbierajú, zmiešavajú so svojimi vlastnými špecifickými látkami, uskladňujú, sušia a ukladajú v bunkách plástov, aby dozrel.

„Slavonski med“ je podľa spôsobu jeho výroby plástikový med, kusový med alebo rezaný plást v mede a extrahovaný med. „Slavonski med“ je:

1. agátový med;
2. lipový med;
3. repkový med;
4. slnečnicový med;
5. gaštanový med;
6. kvetový med;
7. medovicový med z duba balkánskeho.

Spoločné charakteristické vlastnosti výrobku „Slavonski med“, ktoré ovplyvňujú jeho kvalitu, sú percentuálny obsah vody a množstvo hydroxymetylfurfurálov (HMF). Obsah vody vo výrobku „Slavonski med“ je maximálne 18,3 % a maximálne množstvo HMF je 16,5 mg/kg. Ďalšou špecifickou vlastnosťou výrobku „Slavonski med“ je prítomnosť peľu rastlín z čeľade *Brassicaceae*, *Robinia* spp. a čeľade *Rosaceae*, buď ako sekundárneho peľu (najmenej 16 %) alebo vedľajšieho peľu (maximálne 15 %). Množstvo sacharózy vo výrobku „Slavonski med“ je nižšie, ako sú predpísané hodnoty.

([1]) Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 1.

Fyzikálno-chemické, organoleptické a peľové vlastnosti rôznych druhov medu sú uvedené v týchto tabuľkách:

Med	Voda [%]	HMF [mg/kg]	Vlastnosti peľu [%]	Elektrická vodivosť [mS/cm]	Aktivita diastázy [Schadeho stupnica]	Množstvo sacharózy [g/100g]
AGÁTOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	20 min.	0,2 max.	8 min.	9 max.
LIPOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	25 min.	0,5 min.	8 min.	4 max.
REPKOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	61 min.	0,3 max.	8 min.	4 max.
SLNEČNICOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	45 min.	0,6 max.	8 min.	4 max.
GAŠTANOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	86 min.	0,8 max.	8 min.	4 max.
KVETOVÝ	18,3 max.	16,5 max.	x	0,8 max.	8 min.	4 max.
MEDOVICOVÝ MED Z DUBA BALKÁNSKEHO	18,3 max.	16,5 max.	x	0,8 max.	8 min.	4 max.

Med	ORGANOLEPTICKÉ VLASTNOSTI MEDU		
	Farba	Chuť	Vôňa
AGÁTOVÝ	žltá až svetložltá	príjemná agátová chuť	nevýrazná, slabá vôňa
LIPOVÝ	svetložltá až zelenkastá	príjemná, mierne horkastá chuť	výrazná vôňa lipových kvetov
REPKOVÝ	svetložltá až slamovožltá	stredne sladká až kyslastá	bylinková, výrazná
SLNEČNICOVÝ	jantárová	sladká až trpkastá chuť	ľahká vôňa slnečníc
GAŠTANOVÝ	hnedá farba	horká, kyslastá	silná prenikavá vôňa prezretých jabĺk
KVETOVÝ	žltá s červenkastými až tmavšími odtieňmi	príjemne sladká, horkastá	slabá až intenzívna vôňa
MEDOVICOVÝ MED Z DUBA BALKÁNSKEHO	výrazne tmavá, takmer čierna	stredne sladká	vôňa lesného medu

Med	Druhy rastlín (dominantný, sekundárny a vedľajší peľ)
Agátový	*Robinia pseudoacacia* (agát biely) min. 20 %, *Brassicaceae*, *Rosaceae*
Lipový	*Tilia* (lipa) min. 25 %, *Robinia* spp. (agát)
Repkový	*Brassica napus* (repka olejná) min. 61 %, *Rosaceae*, *Salix* spp. (vŕba)
Slnečnicový	*Helianthus annuus* (slnečnica ročná) min. 45 %, *Brassicaceae*

Med	Druhy rastlín (dominantný, sekundárny a vedľajší peľ)
Gaštanový	*Castanea sativa* (gaštan jedlý) min. 86 %
Kvetový	*Brassicaceae*, *Rosaceae* min. [sic], *Salix* spp. (vŕba)
Medovicový med z duba balkánskeho	prvky medovice (spóry a hýfy), *Castanea sativa* (gaštan jedlý)

3.3. *Krmivo (len pri výrobkoch živočíšneho pôvodu) a suroviny (len pri spracovaných výrobkoch)*

Včely sa môžu umelo kŕmiť počas obdobia nedostatku krmiva (začiatkom jari a koncom jesene, v závislosti od poveternostných podmienok). Včely sa môžu kŕmiť cukrom, ale len takým, ktorý je vyrobený vo vymedzenej zemepisnej oblasti uvedenej v bode 4. Med sa nesmie uvádzať na trh s označením „Slavonski med“, ak nie sú splnené podmienky, ktoré sa týkajú umelého kŕmenia, a ak umelé krmivo predstavuje zdroj potravy včiel.

3.4. *Špecifické kroky výroby, ktoré sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti*

Všetky kroky pri výrobe a stáčaní medu „Slavonski med“ sa musia uskutočniť vo vymedzenej zemepisnej oblasti uvedenej v bode 4.

3.5. *Špecifické pravidlá krájania, strúhania, balenia atď. výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

„Slavonski med“ sa musí baliť vo vymedzenej zemepisnej oblasti uvedenej v bode 4, aby sa lepšie chránila autentickosť a kvalita výrobku „Slavonski med“ a zabezpečila vysledovateľnosť a kontrola výrobku.

Iba týmto spôsobom je možné zachovať kvalitu a zabrániť prípadným zmenám fyzikálno-chemických a organoleptických vlastností. Preprava tovaru na nové miesto spôsobuje zmeny v teplote, vlhkosti a absorpciu cudzích pachov, ako aj zvýšenie množstva HMF a diastázy.

Balenie výrobku „Slavonski med“ vo vymedzenej oblasti znižuje riziko jeho zmiešania s medom, ktorý nepochádza z oblasti uvedenej v bode 4.

3.6. *Špecifické pravidlá označovania výrobku, na ktorý sa vzťahuje registrovaný názov*

Každé balenie uvedené na trh musí byť označené logom, ktoré je zobrazené na obrázku. Všetci používatelia značky, ktorí uvádzajú výrobok na trh v súlade s jeho špecifikáciou, majú právo používať logo za rovnakých podmienok. Logo je hnedej a čiernej farby, ozdobené chorvátskym prepleteným vzorom a v ľavej hornej časti je zobrazená včela. Na ľavej strane loga je zobrazená mapa Chorvátska a vpravo je rok „1879“ a starý erb Slavónie. V strede loga je prútený úľ. V hornej časti loga je názov „Slavonski med“ a v dolnej časti sú zobrazené tri dubové listy.

Obrázok: Logo výrobku „Slavonski med“

4. Stručné vymedzenie zemepisnej oblasti

„Slavonski med“ sa vyrába v regióne Slavónia v rámci administratívnych hraníc miest a obcí týchto žúp: Vukovarsko-sriemska župa, Osijecko-baranjská župa, Brodsko-posávska župa, Požecko-slavónska župa, Bjelovarsko-bilogorská župa a Viroviticko-podrávska župa, ako aj v mestách a dedinách Novska, Lipovljani a Jasenovac v Sisacko-moslavinskej župe.

5. Súvislosť so zemepisnou oblasťou

5.1. *Podrobné údaje o zemepisnej oblasti pôvodu*

Prírodné faktory

Slavónsky región je ohraničený dolnými tokmi troch veľkých riek: Drávou na severe, Dunajom na východe a Sávou na juhu. Kľúčovým environmentálnym faktorom v tomto regióne je rozdiel v teréne a geomorfologických vlastnostiach medzi hornatým západom a prevažne rovinatým východom tejto oblasti. Najnižší bod (78 metrov nad morom) sa nachádza v najjuhovýchodnejšej časti regiónu, v Spačve.

Z 1 248 600 hektárov rozlohy Slavónie tvorí orná pôda 52 % (655 468 ha), lesy 29 % (359 605 ha), lúky 4,2 % a pastviny 1,2 %.

Vzhľadom na takýto spôsob využívania pôdy a výrazné rozdiely v klimatických podmienkach, tvar terénu a vlastnosti vegetácie sú v Slavónii ideálne podmienky na výrobu výrobku „Slavonski med“, ktorý môže pochádzať z agátového medu, lipového medu, repkového medu, slnečnicového medu, gaštanového medu, kvetového medu a medovicového medu z duba balkánskeho.

Ako uznanie jedinečnosti špecifických klimatických vlastností, vlastností pôdy a vody v Slavónii a bohatstva jej flóry a fauny Chorvátska republika vytvorila na jej území tri chránené oblasti, t. j. vytvorila tri národné parky. Sú to Kopački rit, Papuk a Lonjsko Polje.

Nízka nadmorská výška Slavónie, jej poloha v Panónskej nížine a vystavenie vplyvu vnútrozemia európskeho kontinentu sú faktory, ktoré majú najväčší vplyv na klimatické a poveternostné podmienky. Počas väčšiny zimy je oblasť pod vplyvom studeného vzduchu, ale v lete sa výrazne zohrieva. Smerom na východ teplota v lete stúpa, pričom dochádza k poklesu množstva zrážok.

Teploty priaznivé pre rast a vývoj medonosných rastlín pretrvávajú počas všetkých štyroch ročných období. Priemerná teplota na jar je 11,8 °C, priemerná letná teplota je 21,1 °C, priemerná jesenná teplota je 11,3 °C a priemerná zimná teplota je 1,0 °C. Priemerná teplota vo vegetačnom období (od apríla do septembra) je 18,3 °C.

Tento ročný cyklus a rozloženie zrážok sú priaznivé pre rastlinnú výrobu a včelárstvo. Zrážky sa vyskytujú počas 104 až 160 dní v roku.

Priemerná mesačná rýchlosť vetra je najvyššia v jarných mesiacoch (marec a apríl) a najnižšia koncom leta a na začiatku jesene (august a september). Vetry väčšinou vanú zo severozápadu a z juhovýchodu, pričom druhé najčastejšie sú vetry z juhozápadu a zo severovýchodu.

Medonosné rastliny, ktoré rastú vo vymedzenej oblasti Slavónie kvitnú v rôznych obdobiach (od marca do novembra), čím poskytujú včelám široký výber zdrojov nektáru a peľu.

Ľudské faktory

Včelári v Slavónii pokračujú v tradícii výroby medu už 130 rokov. Najbežnejšia je malovýroba medu ako prostriedok na doplnenie rodinného príjmu na rodinných hospodárstvach vo vidieckych oblastiach. Dlhoročný chov včiel v Slavónii takisto viedol k rozvoju a prenosu know-how v oblasti včelárstva vo forme postupov, zručností, schopností a vedomostí ľudí.

Včelárske postupy, ktoré včelári zdedili od svojich predkov, pokiaľ ide o výrobu výrobku „Slavonski med“, sú tieto:

— väčšina úľov je vyrobená z dreva,

— včelári veľmi dbajú na to, aby sa používal dymák, ktorý ako palivo využíva zvyšky suchých rastlín, ktoré vytvárajú jemný dym,

— včely sa nikdy nesmú umelo kŕmiť počas obdobia, keď je dostatok krmiva,

— plást sa odviečkuje tradičným spôsobom pomocou hrebeňa, noža alebo kefy,

— med sa z rámu získava bez zahrievania odstreďovaním,

— med sa nepasterizuje,

— maximálna teplota, pri ktorej možno scukornatený med rozpúšťať je 43 °C.

5.2. *Podrobnosti týkajúce sa kvality a vlastností výrobku*

Čerstvý „Slavonski med“ sa vyznačuje maximálnou hodnotou HMF 16,5 mg/kg a maximálny obsahom vody 18,3 %. „Slavonski med“ má peľové spektrum, inými slovami obsahuje peľ z rastlinných druhov čeľadí *Brassicaceae* a *Rosaceae*, ako aj *Robinia* spp., vo väčšine jednodruhových a viacdruhových medov. Tým sa odlišuje od medu vyrobeného v iných oblastiach. Množstvo sacharózy vo výrobku „Slavonski med“ je nižšie, ako sú predpísané hodnoty.

Vlastnosti výrobku „Slavonski med“ sa prejavujú v jeho fyzikálnych, chemických, peľových a organoleptických vlastnostiach. Scukornatený med sa môže rozpúšťať pri maximálnej teplote 43 °C, čím sa zabezpečí, aby sa nezmenili jeho vlastností získané vďaka rastlinstvu špecifickému pre vymedzenú oblasť a včelám.

Názov „Slavonski med“ sa používa tak na trhu, ako aj v bežnej reči [účet (2014), poďakovanie za dar (2015), ďakovný list (2015), odtlačok pečiatky na obale].

5.3. *Príčinná súvislosť medzi oblasťou a vlastnosťami výrobku*

Vďaka priaznivým klimatickým a pôdnym podmienkam a dostatku medonosných rastlinných druhov na slavónskych pasienkoch, lúkach, poliach a v rozsiahlych lesoch a aluviálnych mokradiach a močiaroch pozdĺž tokov riek Sáva, Dráva a Dunaj si pôvodné kranské včely (*Apis mellifera carnica*, panónsky poddruh) po tisíce rokov dokázali nájsť miesta s dostatkom nektáru a peľu. Bola vytvorená jedinečná agro-ekologická oblasť, ktorá umožňuje výrobku „Slavonski med“, aby vynikol ako jednoodrodový med. Ako taký sa na trhu uznáva a rešpektuje.

Včelárska činnosť a podmienky určujúce výnosy medu priamo súvisia s podnebím, ktoré v Slavónii prispieva k výrobe výrobku „Slavonski med“.

Jarné teploty umožňujú skorý a bohatý rast rastlín, ovocných stromov a lúk kvitnúcich na jar, zatiaľ čo letné teploty sú priaznivé pre dozrievanie poľnohospodárskych plodín, z ktorých niektoré sú medonosné a nevyhnutné pre „Slavonski med“.

Klimatické podmienky na jeseň sú pre včely vhodné pri ich príprave na zimný spánok, zatiaľ čo klimatické podmienky v zime sú dobré na zimný spánok a umožňujú včelám dobrý začiatok novej sezóny.

Optimálne jarné a letné teploty sú priaznivé pre vylučovanie nektáru z väčšiny rastlín. Rastliny kvitnúce na jar vylučujú nektár pri nižších teplotách, zatiaľ čo rastliny kvitnúce v lete si vyžadujú vyššiu nočnú teplotu, aby nedošlo k zníženiu alebo zastaveniu vylučovania nektáru.

Zrážky padajú menej ako tretinu dní v roku (najmenej však 104 dní), čo znamená, že v priebehu roka je dostatočný počet dní bez zrážok, počas ktorých môžu včely zbierať nektár.

Na jar majú včely k dispozícii väčšie množstvo nektáru. Z toho získavajú energiu, aby boli schopné ľahšie odolávať vzdušným prúdom. Koncom leta v dôsledku poklesu sily vetra a množstva nektáru vynakladajú včely menej energie na odolávanie vetru a ľahšie si ju zachovávajú na prípravu na zimný spánok.

V správe pobočky v obci Đakovo zverejnenej v roku 1845 v mesačníku „List mesečni horvatsko-slavonskog Gospodarskoga družtva“ (mesačník chorvátskych a slavónskych obchodných spoločností) sa uvádza, že „v Slavónii nie je ani jedno mesto alebo obec, kde by sa nevyrábal kvalitný med“. Slavónske včelárske združenie bolo založené v Osijeku v roku 1879 ako prvé a najstaršie združenie svojho druhu v juhovýchodnej Európe a časopis Slavonska Pčela (Slavónska včela) bol založený ako bulletin Slavónskeho včelárskeho združenia už v marci 1881. Po založení časopisu začali veľmi rýchlo vznikať pobočky združenia. Slavónske včelárske združenie sa aktívne zapája do rozvoja včelárstva v Slavónii a zlepšovania kvality výrobku „Slavonski med“, podporuje zapojenie učiteľov základných škôl do rozvoja včelárstva, zvyšuje povedomie o pokroku v oblasti včelárstva, šíri najnovšie správy o včelárstve a včelárske kalendáre atď. Význam jeho prínosu pre rozvoj včelárstva v Slavónii a v celom Chorvátsku potvrdzuje skutočnosť, že Bogdan Penjić (1852-1918), zakladateľ a dlhoročný tajomník tohto najstaršieho združenia a zároveň redaktor časopisu Slavonska pčela, je označovaný za otca moderného včelárstva v Chorvátsku. Bol zodpovedný za zavedenie prvého úľa s nastaviteľnými hrebeňmi (v roku 1871), prvých medometov a prijatie umelého voskového základu (v roku 1879). V roku 1889 bola v Osijeku organizovaná prvá včelárska výstava a v roku 1903 Vukovarské včelárske združenie uverejnilo v novinách Gospodarski list iniciatívu týkajúcu sa usporiadania trhu s medom.

Vzájomná interakcia medzi špecifickými pôdnymi a klimatickými podmienkami, stáročné skúsenosti miestneho obyvateľstva v oblasti včelárstva a vzájomná interakcia medzi nimi spôsobujú, že „Slavonski med“ má špecifické fyzikálno-chemické zloženie a špecifické organoleptické vlastnosti, vďaka ktorým ho spotrebitelia poznajú a oceňujú.

Odkaz na uverejnenie špecifikácie

(článok 6 ods. 1 druhý pododsek tohto nariadenia)

http://www.mps.hr/UserDocsImages/HRANA/SLAVONSKI%20MED/Izmijenjena%20Specifikacija%20proizvoda-Slavonski%20med%20.pdf